

Evropska komisija
Kmetijstvo in razvoj podeželja

NARAVNA IZBIRA

KAKO KUPOVATI EKOLOŠKO?

**DOBRO ZA NARAVO,
DOBRO ZATE.**

**Ko kmetijstvo
postane ekološko**

Kaj je ekološko kmetijstvo?

Ekološko kmetijstvo je zajamčena pridelava svežih in okusnih živil s pomočjo kmetijskih postopkov, ki spoštujejo okolje in dobro počutje živali ter ustvarjajo nove priložnosti za podeželsko skupnost. Naravnim virom daje prednost pred vnosi umetnih snovi.

S tem, ko postajajo prednosti ekološke pridelave vse bolj znane, se proizvodnja in poraba ekoloških proizvodov po vsej EU povečujeta.

Najrazličnejši ekološki proizvodi so porabnikom na voljo prek številnih tržnih poti, od nakupa pri proizvajalcu do tržnic, dostave na dom, specializiranih trgovin, veleblagovnic in restavracij.

Vsak izdelek z napisom »ekološki« ali okrajšavami »eko« ali »bio«, ki je opremljen bodisi z znakom EU za ekološko kmetijstvo, z nacionalnim

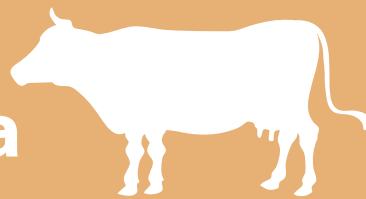
ali z zasebnim ekološkim znakom, je moral biti vsaj proizveden v skladu s strogimi predpisi EU. Ti predpisi omejujejo vnos snovi v kmetijskih dejavnostih, določajo sprejeto prakso za pridelavo rastlin in živinorejo ter zapovedujejo uporabo posebnih postopkov v predelavi. Ekološka živila je treba predelovati brez umetnih arom, pospeševalcev okusa, barvil ali sladil. Gensko spremenjeni organizmi (GSO-ji) so prepovedani v ekološki krmi in ekološki predelavi živil. To velja tako za ekološke proizvode, pridelane v EU, kot za uvožene ekološke proizvode.

Izvajalci dejavnosti v ekološkem sektorju morajo vsaj enkrat letno opraviti temeljit nadzorni pregled, s katerim dokažejo, da zadovoljujejo ekološke standarde.

Ti pregledi zagotavljajo, da ste lahko ob nakupu izdelkov z ekološkimi oznakami prepričani, da bo njihova proizvodnja prinesla koristi okolju, živalim, podeželskim skupnostim in dolgoročno tudi vam.

Ekološka mlekarina

Ekološki mlečni izdelki, kot so mleko, maslo, jogurt in sir, so proizvedeni iz najboljšega mleka ekoloških živali. Njihova raznovrstnost odseva želje porabnikov, inovativnost proizvajalcev ter regionalno tradicijo in ustreznost.

Med ekološkimi siri je denimo široka paleta evropskih specialitet. Vse ekološke živali krmijo z visokokakovostno ekološko krmo brez primesi GSO-jev. Živali imajo koristi od primerne stelje in zavetja, rednega gibanja, dostopa do pašnikov in izhoda na prosto. Tako so zadovoljene vse njihove psihološke potrebe. Običajno lahko obdržijo robove in repe in prepovedano jih je

privezovati ali osamiti. Ekološki mlečni izdelki so proizvedeni v skladu z varnostnimi zahtevami in zahtevami porabnikov in ne vsebujejo umetnih arom ali sladil.

Ekološke mlečne izdelke lahko kupite na različnih prodajnih mestih, prepoznate pa jih po ekoloških oznakah. Izbira je še posebej velika v specializiranih ekoloških prodajalnah, najdete pa jih tudi v veleblagovnicah ob ostalih mlečnih izdelkih ali na posebnih oddelkih.

Na voljo so tudi na tržnicah ali v drugih prodajalnah z živili in v restavracijah.

A photograph of a glass of milk and a can of condensed milk. The glass is in the foreground, filled with white milk. Behind it is a can with a yellow and white striped label. The background is blurred, showing green foliage. The image has a decorative overlay of white and blue curved lines on the left and bottom edges.

**Najboljše od
materne narave**

Hrustljivo doživetje

Ekološki kruh in žitni izdelki

Žita, kot so pšenica, rž, ječmen, oves, pira in riž, so pomemben sestavni del evropske prehrane. Brez njih ne bi bilo italijanskih testenin, francoske štruce, čeških cmokov ali belgijskega piva. Ekološki kmetje pridobivajo te surovine ob spoštljivem odnosu tako do okolja kot do živali. Namesto umetnih gnojil uporabljajo zeleno gnojilo in hlevski gnoj, kompost in druge organske snovi, ki izboljšujejo rodovitnost tal. V ekološkem kmetijstvu zaščita rastlin temelji na preventivnih ukrepih, ustreznem kolobarjenju, pridelavi avtohtonih sort, mehaničnem ali fizičnem zatiranju plevela in naravnem zatiranju škodljivcev.

Ekološko pivo ali kruh morata biti proizvedena s pomočjo ekološkega kvasa, ki je brez primesi GSO-jev. Ekološki kruh in pecivo je na prodaj v specializiranih pekarnah ali v ekoloških oddelkih splošnih prodajaln. Ekološke sladice, žitne kosmiče, testenine in riž lahko najdete v veleblagovnicah, na tržnicah, v delikatesah ali na menijih restavracij.

Ekološka žita so pogosto sestavine predelanih ekoloških živil ali pijač, na kar opozarjajo ekološki znaki in oznake.

A photograph of a flock of sheep in a green field. The central sheep has a black face and legs, with white wool on its body. It is looking directly at the camera. Other sheep with brown and grey wool are visible in the background. The image is overlaid with a semi-transparent green and yellow graphic at the bottom right, featuring curved lines.

Rejene na prostosti

Ekološko meso, ribe in jajca

Kadar kupite ekološko meso, ribe in jajca, nimate od tega koristi le vi, ampak tudi živali. Ekološko kmetijstvo prideluje vse vrste mesa, vključno z jagnjetino, govedino, teletino, svinjino, peru-tino in sušenimi mesnimi izdelki, kot so klobase in pršut, da zadovolji pričakovanja porabnikov v EU.

Življenje ekoloških živali poteka kar najbolj naravno. Kopenskim živalim so na voljo izpusti na prosto, redno gibanje in krma brez primesi GSO-jev, ki je proizvedena po ekoloških standardih.

Meso, sušeni mesni izdelki, ribe in jajca iz ekološke proizvodnje so na trgu lahko prepoznavni po ekoloških znakih in označbah. Najdete jih na posameznih oddelkih veleblagovnic, v manjših prodajalnah in na tržnicah, na prodaj pa so vse pogosteje tudi v mesnicah. Tudi restavracije nudijo širok izbor jedi iz ekoloških živil.

Ekološko vzrejo rib in morskih sadežev/alg za zdaj ureja le nekaj nacionalnih in zasebnih standardov, v bližnji prihodnosti pa bo urejena z novo uredbo EU.

Ekološko sadje in zelenjava

Ekološko sadje in zelenjava je hranljiva in okusna sestavina vsake prehrane, pa naj bo obrana s trte, grmička ali drevesa. Odseva naravne dobrobiti različnih podnebnih pasov, raste pa s pomočjo naravnih sredstev, kot so sončna svetloba, voda in naravna gnojila.

V ekološkem kmetijstvu sta kakovost in količina pridelka odvisni od rodovitnosti tal. Pridelava ekološkega sadja in zelenjave poteka brez umetnih gnojil in pesticidov. Za povečanje rodovitnosti tal se uporabljajo večletni kolobar, metuljnice, kompost, zelena gnojila in hlevski gnoj. Ekološki

kmetje se ukvarjajo z gnojenjem tal, ne zgolj z gnojenjem rastlin, rodovitna tla pa lahko porajajo močne in zdrave rastline.

Ekološko sadje in zelenjava se po možnosti goji takrat, ko je sezona za posamezne vrste, da se tudi vam lahko dostavi v ustreznem letnem času. Ekološko sadje in zelenjava se v veleblagovnicah v embalaži ali brez nje prodaja ločeno od preostalega sadja in zelenjave. Na ekoloških označbah so pogosto navedene zaščitne znamke. Številni kmetje svoje pridelke prodajajo tudi na tržnicah, na občestnih stojnicah ali v kmetijskih prodajalnah. Ekološko sadje in zelenjava so pogosto tudi sestavine najrazličnejših predelanih proizvodov.

Sveže in pristno

Uvoženi ekološki proizvodi

Ekološki proizvodi so postali sestavni del mednarodne trgovine s hrano.

Ekološki proizvodi, uvoženi iz držav zunaj EU (tako imenovanih tretjih držav), morajo zadostiti istim ali enakim proizvodnim in nadzornim standardom kot ekološki proizvodi v EU. Evropska komisija je ugotovila, da so ekološki predpisi nekaterih tretjih držav enakovredni tistim

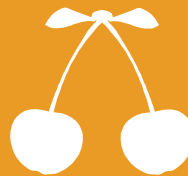
v EU, zato lahko njihovi proizvodi vstopijo v EU z vsemi zagotovili. Ekološke proizvode iz vseh preostalih tretjih držav pa morajo preveriti oblasti držav članic, preden se lahko tržijo kot ekološki na evropskem trgu.

Iz tujih dežel

Ekološke pijače

Poleg tega, da ekološko kmetijstvo poskrbi za izvrsten obrok na vašem krožniku, vam tudi napolni kozarec ali skodelico s širokim izborom okusnih pijač. Ekološki sadni sok, kava, čaj ali pivo so proizvedeni v skladu z ekološkimi predpisi. Sokovi se denimo pripravljajo iz sadja, pridelanega brez umetnih gnojil ali pesticidov. V predelavi se ekološke pijače proizvajajo večinoma z ekološkimi sestavinami, brez umetnih arom ali sladil.

Ekološke pijače so na prodaj v maloprodaji, denimo v veleblagovnicah, delikatesah ali specializiranih

trgovinah, najdete pa jih tudi na tržnicah ali občestnih stojnicah.

V lokalni kavarni boste lahko kmalu naročili skodelico ekološke kave, v vašem najljubšem baru pa kozarec ekološkega piva ali vina, pridelanega iz ekološkega grozdja.

Ekološke proizvode lahko spoznate po znakih in označbah ter po označenih prodajnih mestih.

Pristen okus

A close-up photograph of a variety of food items. In the center is a large glass jar of red jam with a gold lid and a label that says "MADE IN ITALY". To its left is a smaller jar of yellow jam with a blue lid. In the foreground, there are several loaves of bread, including a large round one and some smaller rolls. There are also jars of honey or other spreads, and a package of oats. The background shows more jars and bottles, some with labels like "MODENA" and "Product of Portugal". The entire scene is set against a warm, orange-toned background with a curved white and orange line at the bottom.

**Izboljšano v
spretnih rokah**

Predelani ekološki proizvodi

Osnovni ekološki proizvodi, denimo sadje in zelenjava, so uporabni takoj, ko pridejo s kmetije, kjer so bili proizvedeni. Predelani ekološki proizvodi, kot so kruh, mlečni izdelki, testenine, oljčno olje, paradižnikova omaka, šunka, zelenjava v kislu, pripravljene obroki, žitni kosmiči in pivo, pa zahtevajo dodatno pripravo, da bi vam lahko teknilo.

Cilj ekološkega živilskopredelovalnega sektorja je, da vam zagotovi naravne, zdrave in okusne proizvode. Ekološki predelovalci hrane izbirajo najkakovostnejše surovine iz potrjenih ekoloških kmetij. Njihovo naravno kakovost ohranjajo tako, da se odpovejo umetnim aromam in barvilom ter da se strogo držijo predpisov o ekološki

proizvodnji. Uporabljajo naravne sestavine, ki so predvsem kmetijskega izvora.

Predelovalci in distributerji morajo opravljati nadzorne preglede prav tako kot kmetje.

Hrana in pijača, ki jo proizvedejo, je na voljo v specializiranih trgovinah, veleblagovnicah in restavracijah.

Nekateri podeželski proizvajalci uporabljajo tudi neposredne tržne poti, kot je prodaja na tržnicah in v kmetijskih trgovinah.

Ne glede na to, kje naletite na predelana ekološka živila, vam bo ekološki znak ali označba razkrila, da gre za ekološki proizvod.

Užitek v raznolikosti

Ekološko kmetijstvo na kratko

Kot ponazarja naš vodič, je izbor izdelkov, ki se jih lahko proizvede z ekološkimi postopki, zelo širok in lahko zadovolji potrebe porabnika, kot ste vi. Na tisoče kmetov in predelovalcev se vsak dan trudi, da bi za vas pripravilo najkakovostnejša živila, ob tem pa skrbijo tudi za okolje in živali. Izbor ekoloških proizvodov se venomer širi, da bi ohranili korak z novimi smernicami v povpraševanju porabnikov tako glede predelanih kot nepredelanih živil.

Ekološki kmetje in predelovalci redno spremljajo znanstveni in tehnološki razvoj, da bi vam lahko ponudili kar najkakovostnejše proizvode.

Širok izbor ekoloških proizvodov je na prodaj po različnih tržnih poteh, vselej pa jih boste lahko prepoznali po ekoloških oznakah.

Zaradi dinamičnega značaja tega sektorja morajo biti enako dinamični tudi uredba EU, ekološko

potrjevanje in nadzor ekoloških kmetovalcev, da bi zagotovili učinkovite ukrepe za stalni nadzor ekoloških izvajalcev dejavnosti.

Ne glede na to pa se ideali ekološkega kmetijstva in njegova predanost postopkom, ki spoštujejo naravo in ustvarjajo koristi za okolje, živali, po-deželsko skupnost in porabnike, ne spreminjajo.

Ko v veleblagovnici, na tržnici ali v restavraciji kupite ekološki proizvod iz države v EU ali zunaj nje, ko je bil enkrat sprejet na evropski trg, ste lahko prepričani, da je bila njegova proizvodnja vzajemno koristna in v skladu z načeli, za katera jamči skupna uredba EU.

www.organic-farming.europa.eu

